

דו"ח הוועדה להערכת איכות של התוכניות להוראת החינוך המיוחד

סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות

2022

תשפ"ב

תוכן עניינים

3.....	פרק 1 : רקע
4.....	פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה
5.....	פרק 3: הערכת האיכות של תוכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד בסמינר הקיבוצים
5.....	3.1 הנהלה ומבנה המכללה
6.....	3.2 סגל התוכנית.....
6.....	3.3 תוכנית הלימודים
8.....	3.4 הכשרה מעשית
9.....	3.5 סטודנטים ובוגרים
9.....	3.6 תשתיות
10.....	3.7 מחקר
11.....	פרק 4 : סיכום והמלצות
13.....	נספח 1 – סדר יום ביקור הוועדה

פרק 1 : רקע

בהתאם להחלטתה להעריך את תוכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום החינוך מיוחד, מינתה המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) את הוועדה להערכת איכות של התחום בהרכב הבא:

- פרופ' טלי היימן, האוניברסיטה הפתוחה, יו"ר
 - פרופ' תומס גומפל, בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית
 - פרופ' חפציבה ליפשיץ, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן
 - פרופ' סיגל עדן, הפקולטה לחינוך אוניברסיטת בר אילן
 - ד"ר גלעדה אבישר, המכללה האקדמית בית ברל
 - ד"ר היידי פלביאן, בית הספר לחינוך, המכללה האקדמית אחוה
- הגב' קרן חרושצ'וב ריכזה את עבודת הוועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה.

במסגרת עבודתה התבקשה הוועדה:

1. לבחון את דוחות ההערכה העצמית שהוגשו על ידי המוסדות המקיימים תוכניות לימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום חינוך מיוחד ולקיים ביקורים במוסדות אלה.
2. להגיש למל"ג דו"ח פרטני עבור כל אחת מתוכניות הלימודים הכולל את ממצאי הוועדה והמלצותיה.
3. להגיש למל"ג דו"ח כללי הכולל הערות רוחביות בנוגע לתחום המוערך ולמקומו במערכת ההשכלה הגבוהה ובישראל בכלל.

תהליך ההערכה כולו התבצע בהתאם להנחיות המל"ג לכתיבת דו"ח הערכה עצמית במכללות לחינוך מפברואר 2022.

פרק 2 : תהליכי העבודה של הוועדה

בשל משבר הקורונה התקיימה חלק מעבודת הוועדה באופן מקוון. הוועדה התכנסה לראשונה ב-20.3.2022. בישיבתה דנה הוועדה בנושאים עקרוניים הנוגעים למערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, לפעילות הערכת האיכות בכלל ובמכללות האקדמיות לחינוך בפרט.

במסגרת פעילותה קיימה הוועדה ביקורים בכל המכללות האקדמיות לחינוך אשר מוסמכות להעניק תארים בתחום הוראת חינוך מיוחד. הביקורים התקיימו בין החודשים מאי 2022 וינואר 2023.

במהלך החודשים מאי עד יולי 2022, נערכו הביקורים במכללות הבאות: אורנים - המכללה האקדמית לחינוך, סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות, האקדמית גורדון - המכללה לחינוך, המכללה האקדמית אחוה, המרכז האקדמי לוינסקי וינגייט, המכללה האקדמית בית ברל, האקדמית חמדת, המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה, המכללה האקדמית לחינוך תלפיות, אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך החודשים נובמבר עד ינואר 2023, נערכו הביקורים במכללות הבאות: המכללה לחינוך על שם קיי, המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין, מכללת סכנין, מכללת ירושלים, המכללה האקדמית תל-חי - הקמפוס לחדשנות בחינוך ובהוראה, קצרין (לשעבר "המכללה האקדמית אוהלו בקצרין") המכללה האקדמית הרצוג, מכללת שאנן - האקדמיה הדתית לחינוך, מכללת אמונה - אפרתה, אורות ישראל - מכללה אקדמית לחינוך.

במהלך הביקורים נפגשה הוועדה עם בעלי תפקידים בהנהלת המוסד, עם הנהלת התוכנית, עם הסגל, ועם סטודנטים ובוגרים.

בשל המספר הרב של המוסדות המקיימים תוכניות לימודים בתחום זה, התפצלה הוועדה לשני צוותים; כל צוות ביצע הערכת איכות בכעשרה מתוך עשרים המוסדות שבבדיקה.

דו"ח זה עוסק בחוג לחינוך מיוחד בסמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ולאמנויות [בהמשך הדוח - סמינר הקיבוצים]. ביקור הוועדה במכללה התקיים בתאריך 01.05.2022¹.

בביקור בסמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ולאומנויות, השתתפו מבין חברי הוועדה: פרופ' טלי היימן, פרופ' סיגל עדן, ד"ר היידי פלביאן.

הוועדה מודה להנהלה הבכירה במוסד ולתוכנית לחינוך מיוחד על דו"ח ההערכה העצמית ועל קבלת הפנים והאירוח האדיב בעת יום הביקור של נציגי הוועדה במוסד.

¹ סדר היום של הביקור מצורף כנספח 1 לדו"ח זה.

פרק 3: הערכת האיכות של תוכנית הלימודים להוראת חינוך מיוחד בסמינר הקיבוצים

דו"ח זה מתייחס למצב הקיים בעת ביקור הוועדה במוסד ואינו מתייחס לשינויים שחלו מאז. דו"ח זה מתעד את המסקנות אליהן הגיעה ועדת הערכת האיכות בהתבסס על המסמכים אשר נמסרו על ידי המוסד, מידע שהתווסף במהלך השיחות במוסד, דיונים והבחנות של הוועדה ומידע אשר זמין לוועדה.

3.1 הנהלה ומבנה המכללה

סמינר הקיבוצים היא מכללה לחינוך, לטיפול ולאומנויות, אשר מחויבת להומניזם, לחשיבה מושכלת, לרגישות תרבותית, לאחריות חברתית-סביבתית ולכישורים פדגוגיים חדשניים.

יעדיה של מכללת סמינר הקיבוצים, כפי שמצוינים בדוח ובאים לידי ביטוי גם בתכנית הלימודים:

- קידום סדר יום חינוכי-הומניסטי המכוון לטיפול רוח האדם ולתיקון עולם, באמצעות מעורבות חברתית ומנהיגות בקרב הסטודנטים, הסגל האקדמי והסגל המנהלי.
- טיפוח הרוח הייחודית ותחושת הבית של המכללה, המבוססות על תרבות שותפות ויזמות. פתיחות לדרכי הוראה חדשניות ומגוונות, לשילוב אמנויות ולהטמעת פדגוגיה דיגיטלית-לקידום למידה חווייתית ומשמעותית ולפיתוח היצירתיות.
- קידום מחקר והגות בקרב סגל המכללה.
- פיתוח כישורי התקשורת הבינאישית וההתבוננות הפנימית בקרב הסטודנטים, והעצמתם כלומדים וכמורים בעתיד בעלי אחריות אישית.
- הגמשת תוכניות ההכשרה על ידי הגדלת אפשרויות הבחירה ושיתופי הפעולה בתוך המכללה ומחוצה לה.

ניכר שהמכללה לקחה על עצמה את האחריות לתהליך ההערכה העצמית וראתה בו הזדמנות לשוב, ללמידה ולשיפור, כאשר כל הצוות היה מעורב בתהליך זה. במקרים מסוימים, כשנמצאה אי הלימה בין דיווחי הקורסים בשנתונים השונים או בתיאור דרגת איש סגל, המכללה בחנה שנית את הנתונים ושלחה תיקון.

בדוח המכללה ישנה התייחסות מפורטת לחזון המכללה, וכל חברי הנהלה התייחסו לכך. יחד עם זאת, דמות הבוגר מתייחסת באופן כללי לכל הסטודנטים במכללה ולא באופן ממוקד לסטודנטים במסלול לחינוך מיוחד. על מנת לקשר בין לימודי התיאוריה והיישום הפרקטי של הנלמד, המכללה תומכת בחוויות לא פורמליות הכוללות את כלל הלומדים בכל המחלקות, הפקת אירועים, תערוכות. הנהלת המכללה ציינה שהם עובדים על פי תוכנית חומש, עם יעדים ואסטרטגיות, שילוב בין התיאוריה למעשה, בסוף השנה בודקים את מימוש היעדים.

המלצות הכרחיות

- יש לשלב בתוכנית הלימודים פעילויות שמטרתן לפתח בממוקד את דמות הבוגר בחינוך המיוחד.

- יש לפעול ליצירת הלימה בין הצהרת המכללה לפלורליזם ושונויות לבין התוכניות בפועל.

3.2 סגל התוכנית

מבחינת הסכמי העסקה, הסגל בתוכנית לחינוך מיוחד מעורב וכולל מרצים שמועסקים על ידי משרד החינוך, אחרים לפי נהלי ות"ת בדרגות שונות ומרצים מן החוץ. כמחצית מחברי הסגל אינם בעלי תואר שלישי. חלק ניכר מגיעים מהשטח.

המדריכות הפדגוגיות דיווחו על קשר אישי ושיתוף פעולה מלא ביניהן, ואף הדגישו את שיתוף הפעולה הרצוף שיש עם המרצים בקורסים השונים. אין ספק, שהעובדה שרוב המדריכות גם מלמדות קורסים במחלקה, תורמת לשיתוף הפעולה בין אנשי הסגל בחוג לחינוך מיוחד. הקשר בין המדריכות מתבצע על ידי פגישות צוות מסודרות לכלל המדריכות ובהתאם לשנתון ההדרכה, בהן בין היתר מתמקדים בייחוד כל שנתון כך נשמר הקשר הרציף בין שנות הלימוד, הרחבת הנלמד ויישומו בדרכים שונות בכל שנתון.

מבחינת ההתפתחות המקצועית של הסגל, הנהלת המכללה מעודדת מחקר ורשות המחקר מסייעת ביעוץ ותקציבי מחקר. עם זאת, בעיה קיימת היא שעובדי משרד החינוך אינם מקבלים שעות למחקר במסגרת משרתם.

המלצות הכרחיות

- על המחלקה לחינוך מיוחד לפעול להגברת שיתוף הפעולה בין המדריכים בדיסציפלינות השונות.
- על המכללה לעודד את חברי הסגל לעסוק במחקר. למשל, מתן מענקי מחקר פנים-מכללתיים וחשיפה למענקים חיצוניים, סיוע סטטיסטי, עריכה לשונית, ליווי במהלך תהליך פרסום מאמר וכיו"ב.

3.3 תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים במכללה נגזרת מתוך חזון המכללה ותוכנית החומש. בכל שנה מחליטים באילו מטרות להתמקד, מעריכים בסוף השנה ומתכוננים לשנה הבאה תוך עדכון תוכנית החומש.

בבחינת תוכנית הלימודים עלה כי חסרים קורסים בנושא לקויות חושים ובנושא לקויות פיזיות. עם זאת, קיים קורס בחירה בשפת סימנים וסטודנטים שמתנסים עם ילדים חירשים וכבדי שמיעה יכולות לבחור ללמוד אותו. ראשת התוכנית דיווחה, כי ללקויות חושים מתייחסים במסגרת ההדרכה הפדגוגית או בקורס כללי על לקויות.

מעבר לתוכניות השגרתיות והקורסים, מתקיימים במכללה ימי עיון רבים וימי "שיא" לפי תכנים שונים (כמו "זיכרון בסלון" תערוכת צילומים וכו'). בפעילויות אלה משתתפים כלל הלומדים במכללה ולא רק הסטודנטים לחינוך מיוחד. בתקופת הקורונה הפעילויות התקיימו בעיקר בזום וכשניתן היה נפגשו במרחבים הפתוחים במכללה.

למרות ההצהרה על תוכנית מבוססת ספירליות, זה לא לגמרי ברור כיצד הדבר בא לידי ביטוי בתכנית הלימודים בפועל. הוועדה התרשמה כי לתכנית הלימודים יש מבנה היררכי ברור וכי יש צורך לבצע עדכון של תכנית הלימודים על מנת לחדד את הספירליות. לתכנן מחדש

הוועדה מצאה שקורסי הסטטיסטיקה מעטים ואינם מספקים. אף הבוגרות הממשיכות לתואר שני ציינו שרמת קורסים אלה נמוכה בהשוואה לאוניברסיטאות.

בתוכנית הלימודים יש דגש רב על הקישור בין התיאוריות לפרקטיקה. כל הסטודנטים לומדים חינוך מיוחד בשילוב עם דיסציפלינה נוספת, ובכל אחת מהן יש קישור לפרקטיקה. לדוגמא: הקורסים שעוסקים בהוראות מותאמות נלמדים תיאורטית במכללה ולאחר מכן, בליווי מרצה, בפועל בבתי הספר. הסטודנטים מאבחנים ומלמדים את התלמידים לפי עקרונות הקורס שלמדו. הסטודנטים נדרשים לכתוב סמינריון אחד בתחום החינוך המיוחד, וסמינריון אחד בתחום הדיסציפלינה. הבחירה בסמינריונים לא מספיק ברורה. גם הבחירה של קורסי הבחירה, בכל שנה, אינה ברורה. הסטודנטים והבוגרים ציינו שאין מספיק קשר בין הדיסציפלינות ולכן לעיתים קשה להם לעשות את היישום בשטח.

הסטודנטים דיווחו שההערכה בכל הקורסים ברורה להם, עד לכדי פירוט מדויק של כל קריטריון. לדבריהם, פירוט זה של המחוננים מאפשר הגשת מטלות שמוערכות מאוחר יותר בציונים גבוהים. מרבית הקורסים, לפי הסילבוסים שהוצגו, מוערכים ע"י עבודות סיכום (שברובן מוגשות בזוגות או בקבוצות). גם הבוגרים העידו על ריבוי עבודות ומיעוט מבחנים. כמענה לשאלת ממוצע הציונים המאוד גבוה, העידו הסטודנטים והבוגרים שבחלק מהקורסים רמת הקושי של הבחינות והעבודות נמוכה והדרכת הסטודנטים מאוד פרטנית מה שמביא לממוצע ציונים גבוה באופן שלא מייצג את רמת הידע. לדברי הסטודנטים חסר חיבור ותקשורת בין המחלקות, ואף הסטנדרטים אינם תואמים. קושי נוסף שהועלה הוא דרישת עבודת צוות לעיתים עם 4-5 סטודנטים.

הנהלת המוסד מעידה על הערכה הוליסטית-מעצבת כחלק מהמעשה החינוכי, כאשר הדבר בא לידי ביטוי בהדרכה ובהתנסות. מבחינת הקריטריונים ומנגנוני הערכה של תוכנית הלימודים, ניכר תהליך של הערכה מעצבת לתוכנית, כתיבת מחוננים לעבודות ולהערכה של הקורסים. בתהליך כתיבת הסילבוסים מעורב המרצה וראשת התוכנית. יחד עם זאת, לא ברור תהליך ההערכה של התוכנית כמכלול. לדברי הדיקנית, ההערכה אינה מובנית דיה ופיזור הציונים אינו משביע רצון והציונים מאוד גבוהים. נראה שנושא ההערכה נמצא בתהליך של הבנייה, וחשוב לעקוב ולוודא שאכן נשעה שינוי.

הסילבוסים מפורטים ונראה שהם מספיק ברורים לסטודנטים. למרות זאת, חברי הוועדה חושבים שמצאו כי רשימות הקריאה לא מספיק מעודכנות, ולא בכל הסילבוסים ישנה התייחסות לדרישות קדם, כך שלעיתים קשה להבין את היררכית לימוד הקורסים.

המלצות הכרחיות

- יש לעדכן את תכנית הלימודים תוך חידוד המבנה הספירלי של התכנית והבחנה ברורה בין קורסי חובה ובחירה.
- יש להוסיף קורס על לקויות חושיות.
- יש לפעול לשיפור הקשר בין המחלקה לחינוך מיוחד לבין ההתמחויות האחרות.

- יש לבחון ולגוון את דרכי הערכה בתוכנית הלימודים.
- יש לבחון את תוכנית הלימודים והעומס שקיים בה
- בקורסים בהם הוחלט שיש להגיש עבודות, יש לצמצם את מספר העבודות הקבוצתיות ולשלב חובת הגשת עבודות אינדיבידואליות.
- יש לעדכן את רשימת המקורות ולהוסיף גם מקורות באנגלית ולציין מפורשות את דרישות הקדם לקורס.

3.4 הכשרה מעשית

ניכר כי בכל שנת הכשרה יש מיקוד ברור במטרות התוכנית. בשנה א' עוסקים בגיבוש זהות מקצועית של מורה לחינוך מיוחד. מתחילים בהכלה של תלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. מעודדים את הסטודנטים לשאול שאלות, ומובילים מחקר פעולה בכדי שישאלו שאלות על הזהות המקצועית שלהם ויוכלו לשאול שאלות שעולות מהשטח ולבחור את הכלים למציאת התשובות. ההשתלבות בשטח הדרגתית ומתבצעת עם ליווי. בשנה ב' המוקד הוא הוראה מותאמת, הבאה לידי ביטוי גם בקשר בין השטח לבין הלמידה על הוראה מותאמת. לאחר ההתנסות המעשית מתקיים שיח שיתופי בו מועלים קשיים ונעשה חיפוש משותף אחר הכלים המתאימים לכל סטודנט. בשנה ג' הדגש הוא על ניהול כיתה בחינוך המיוחד, ניהול צוות ושילוב הורים כחלק מניהול הכיתה. בנושאים אלה עוסקים בעזרת דילמות הקשורות להתנסות, אותן מעלים הסטודנטים ומנתחים אותן בהתאם. בנוסף, המדריכות הפדגוגיות מעודדות צפיית עמיתים, להן שותפים סטודנטים נוספים שנותנים משוב.

מבחינת תהליכי הכשרת הסטודנטים, בשנה א' המדריכות נמצאות עם כל הסטודנטים בבתי הספר בה הם עורכים את ההתנסות המעשית. לכל מדריכה 10-12 סטודנטים. יש קשר עם המורות המאמנות והן מוזמנות לפעילויות במכללה.

ניכר הקשר המשמעותי בין המד"פיות, אשר נפגשות אחת ל-3 שבועות, ובנוסף נפגשות עם ראש המחלקה. מתקיימת חפיפה ביניהן לגבי סטודנטים ספציפיים. המד"פיות מעידות שיש להן קשר אישי עם הסטודנטים. המדריכות הפדגוגיות חשות מאוד משמעותיות ומאמינות שהסטודנטים באים ללמוד במכללה בזכותן. עם זאת, המדריכות הפדגוגיות ציינו גם אתגרים: ישנו קושי גדול באיתור מורות מאמנות טובות, והוועדה מדגישה את הצורך להתייחס לנושא זה ולאחר פתרונות יעילים. אחד מהם, כפי שצינו המדריכות, הוא המורים המאמנים הטובים (רובם בוגרי המכללה) ובתי הספר המאמנים, ולשפר את הקשר עם. כמו כן, יש צורך ביצירת קשר עם המדריכות הפדגוגיות של הדיסציפלינה הנוספת ומיסודו. זאת ועוד, נראה שהמד"פיות מנסות לתרום לידע של המרצים, אך הקשר מאוד לא מבוסס וניסוב סביב קשיים בלבד.

המלצות הכרחיות

- יש להבנות את הספירליות גם בהקשר להכשרה המעשית.
- לבחון כיצד ניתן לשמר "מורים מאמנים" ובתי ספר מאמנים טובים.
- לפעול ליצירת קשר בין המד"פיות בדיסציפלינות השונות, ובינן לבין המרצים.

3.5 סטודנטים ובוגרים

מתוך השיחה עם הסטודנטים והבוגרים ניכרת התחושה הביתית שקיימת במכללה. הם ציינו לחיוב את הקשר האישי שנוצר וכן בשל תעודה בדיסציפלינה ותעודה בהוראה מותאמת בחשבון ובשפה שהם מקבלים בנוסף לתואר בהוראה בחינוך המיוחד. עוד עלה הרצון לגור במרכז הארץ בזמן הלימודים, מספר המשתתפים המצומצם בקורסים וחלקם הגיעו בעקבות המלצות ממורות.

במסגרת המכללה מתקיימת ועדת ההיגוי של סגל וסטודנטים ביחד עם ראש המחלקה. במסגרת הוועדה הסטודנטים יכולים להעלות סוגיות ולחולל שינויים. הסטודנטים מרגישים שהם מקבלים כלים לעתיד ושהרמה המקצועית גבוהה יותר ממכללות אחרות. כמו כן, הם מקבלים כלים מעבר לתוכנית הרגילה הכוללים ימי עיון והרצאות אורחים שתורמים הרבה.

לדברי הסטודנטים תכנית הלימודים עמוסה מאוד, יש הרבה קורסים ואף יותר נ"ז שנלמדות במסגרת התואר, אך הם מרוצים מהתוכנית. הסטודנטים טוענים שיש להפחית את ההדרכה הפדגוגית בשנה ג' הניתנת לאחר ההתנסות המעשית. מרגישים שזה קשה ומכביד ובחלקו מיותר. הוועדה מציעה לבחון את הנושא.

כאשר נראה שסטודנט מסוים אינו מתאים להוראה, נערכות עימו שיחות הן ברמת המדריכות והן ברמת ראש המחלקה. מלווים את הסטודנטיות אבל מבהירים להן שהאחריות היא שלהן.

נראה כי ישנה הומוגניות בין הסטודנטים, וכמעט אין מגוון בין המגזרים השונים הלומדים במכללה. יש חשיבות רבה לגיוון והכלה, ומומלץ שהמכללה תיתן על כך את הדעת ותפעל להרחבת המגוון.

המלצות הכרחיות

- חשוב לפעול להרחבת המגוון של הסטודנטים.

3.6 תשתיות

בסיור התרשמה הוועדה כי המכללה מקפידה על נראות וסביבת לימודים נעימה. מרכז החדשנות, אשר מרכז בין היתר את הלמידה הדיגיטלית, עדיין בבנייה אך ניכרת השקעת חשיבה בבנייתו. קיים מרכז סימולציות בו עוברים אנשי הסגל והסטודנטים הדרכות בנושאים שונים. בספריה דווח על שימוש רב במקורות מידע דיגיטליים. הסטודנטים סיפרו שהם מקבלים מענה מהיר ומקצועי מהמכללה באמצעות המדיה הדיגיטלית והווטסאפ.

המלצות הכרחיות

- יש לדאוג להנגשה של כל מרחבי המכללה לאנשים עם צרכים מיוחדים.
- יש לפעול לשילוב של פעילות במרכז החדשנות בתוכנית הלימודים, תוך שילוב סימולציות.

3.7 מחקר

במוסד קיימת רשות מחקר, התומכת במרצים ומציעה מענקים. חברי הסגל מקבלים תקציב לעריכת מאמר, השתתפות בכנסים וכדומה. עם זאת, אין תקציבי מחקר ייעודיים וחברי הסגל אינם פונים לגרנטים חיצוניים.

נראה שהמוסד מבין את ההבדל בין פרקטיקה למחקר, ונשיאת המכללה רואה חשיבות בהיבט המחקרי. יחד עם זאת, הסגל מלמד שעות רבות ומעיד כי הם אינם פנויים למחקר. מרבית חברי הסגל ותיקים ועובדים בתנאי ההסתדרות ולכן פחות חוקרים. במפגש של הוועדה עם חברי הסגל עלה הקושי להקצות זמן למחקר וכתירת מאמרים.

המלצות הכרחיות

- יש להעניק תשומת לב רבה יותר למחקר, לטפח את חברי הסגל בהיבט זה, ולעודד אותם לפרסם מאמרים בכתבי עת שפיטים ובינלאומיים.

פרק 4 : סיכום והמלצות

במסגרת כתיבת הדוח עלו מספר סוגיות מרכזיות. ניכר שהאווירה במכללה מאד נעימה וביטית, צוות התוכנית זמין לסטודנטים וניתן מענה הולם ומהיר לפניות. בנוסף קיים קשר טוב בין המד"פיות והמקום שלהן בתהליך ההכשרה מאד משמעותי. נראה שהלימודים במכללה מעודדים המשך ללימודים גבוהים של תואר שני.

עם זאת, נראה שאין פרקטיקה ברורה ליישום חזון העוסק בשיפור החוסן האישי. היבט נוסף שלוקה בחסר הוא מיעוט העיסוק במחקר והפרסום בקרב הסגל כמו גם חוסר גיוון ושונות בין הסטודנטים ודרכי הערכה המבוססים בעיקר על עבודות. הציונים מאד גבוהים ואין פיזור בציוני העבודות.

המלצות הכרחיות

- יש לשלב בתוכנית הלימודים פעילויות שמטרתן לפתח בממוקד את דמות הבוגר בחינוך המיוחד.
- יש לפעול ליצירת הלימה בין הצהרת המכללה לפלורליזם ושונות לבין התוכניות בפועל.
- על המחלקה לחינוך מיוחד לפעול להגברת שיתוף הפעולה בין המדריכים בדיסציפלינות השונות.
- על המכללה לעודד את חברי הסגל לעסוק במחקר. למשל, מתן מענקי מחקר פנים-מכללתיים וחשיפה למענקים חיצוניים, סיוע סטטיסטי, עריכה לשונית, ליווי במהלך תהליך פרסום מאמר וכיו"ב.
- יש לעדכן את תכנית הלימודים תוך חידוד המבנה הספירלי של התכנית והבחנה ברורה בין קורסי חובה ובחירה.
- יש להוסיף קורס על לקויות חושיות.
- יש לפעול לשיפור הקשר בין המחלקה לחינוך מיוחד לבין ההתמחויות האחרות.
- יש לבחון ולגוון את דרכי הערכה בתוכנית הלימודים.
- יש לבחון את תוכנית הלימודים והעומס שקיים בה
- בקורסים בהם הוחלט שיש להגיש עבודות, יש לצמצם את מספר העבודות הקבוצתיות ולשלב חובת הגשת עבודות אינדיבידואליות.
- יש לעדכן את רשימת המקורות ולהוסיף גם מקורות באנגלית ולציין מפורשות את דרישות הקדם לקורס.
- יש להבנות את הספירליות גם בהקשר להכשרה המעשית.
- לבחון כיצד ניתן לשמר "מורים מאמנים" ובתי ספר מאמנים טובים.
- לפעול ליצירת קשר בין המד"פיות בדיסציפלינות השונות, ובינן לבין המרצים.
- חשוב לפעול להרחבת המגוון של הסטודנטים.
- יש לדאוג להנגשה של כל מרחבי המכללה לאנשים עם צרכים מיוחדים.

- יש לפעול לשילוב של פעילות במרכז החדשנות בתוכנית הלימודים, תוך שילוב סימולציות.
- יש להעניק תשומת לב רבה יותר למחקר, לטפח את חברי הסגל בהיבט זה, ולעודד אותם לפרסם מאמרים בכתבי עת שפיטים ובינלאומיים.

חתימות:

פרופ' טלי הימן

ד"ר היידי פלביאן

פרופ' סיגל עדן

נספח 1 – סדר יום ביקור הוועדה

שעות	הגורם עמו נפגשים	שמות המשתתפים
9:00-9:30	מפגש פתיחה: הנהלת המוסד (ללא ראש החוג)	פרופ' ציפי ליבמן – נשיאת המכללה פרופ' יהודית וינברגר- רקטורית המכללה
9:30-10:00	ראש הפקולטה	ד"ר אירית לוי פלדמן- דיקנית הפקולטה לחינוך
10:00-10:15	הפסקה	
10:15-10:40	ראשי המסלולים	ד"ר אורית שלח ענבר
10:45-11:30	סגל ליבתי המלמד בתכנית	עד 8 משתתפים: ד"ר עדי שרעבי, ד"ר אפרת קוצר, ד"ר מיקי עפר ירום, ד"ר נעה בוסתן, טלי סנדרו, מאיה מטרסו
11:35-12:15	מדריכים פדגוגיים	עד 8 משתתפים: ד"ר ורד שומרון, ד"ר אילת סימן טוב ד"ר גליה רן כשכש, ד"ר דפנה המר ד"ר רונית קוריאל, מיה דביר
12:15-13:00	ארוחת צהריים	פגישה סגורה של הוועדה
13:00-13:45	סיור בספרייה והצגת תשתיות ו/או פעילויות ייחודיות של המחלקה	סיור במרכז מהו"ת, מרכז החדשנות, מרכז האמפתיה והסיפרייה
13:45-14:15	סטודנטים וסטודנטיות	עד 8 משתתפים (מבין הרשומים מטה). משנים ב' ומעלה: רוני רוזיליו, תמר חנן, ספיר שוקרון, יולי סימון, מיתר אללוף, יובל טל, רוני אשטמקר, רון ורדי, עדן אסף, אליה קלמנוביץ
14:15-14:45	בוגרים ובוגרות	עד 8 משתתפים (רצוי מ-5 השנים האחרונות): מיכל דאיה, טל הלל, גל יוסף, שני קינן, אלה אביסרה, פז דליהו, גיאנה וואליד עדי אוהד?, מעין דבוש?
14:45-15:15	הפסקה	פגישה סגורה של הוועדה
15:15-15:45	מפגש סיכום: הנהלת המוסד והתכנית	פרופ' ציפי ליבמן – נשיאת המכללה פרופ' יהודית וינברגר- רקטורית המכללה ד"ר אירית לוי פלדמן- דיקנית הפקולטה לחינוך ד"ר אורית שלח ענבר